

8.9.2020

EDUSKUNNAN MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

Asia: E 83/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Pellolta pöytään -strategiasta (Farm to Fork) 20.5.2020

Kuluttajaliitto- Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää valiokuntaa lausuntopyynnöstä ja esittää seuraavat huomiot valtioneuvoston selvityksestä ja Pellolta pöytään -strategiasta:

Kuluttajaliitto pitää erittäin tärkeänä ruokajärjestelmän kestävyuden parantamista. Pellolta pöytään -strategiassa esitetään monia kannatettavia toimenpiteitä, joilla järjestelmän kestävyyttä voidaan parantaa kaikilla sen eri osa-alueilla. Kuluttajaliitto yhtyy valtioneuvoston selvityksessä esitettyihin Suomen kantoihin toivoen kuitenkin vielä voimakkaampaa kannanottoa kuluttajien etujen huomioimisesta strategian tavoitteiden toteutuksessa. **E erityisen tärkeää kuluttajien näkökulmasta on, että kestävästi tuotettu, terveellinen ja turvallinen ruoka on kaikkien saatavilla ja kohtuuhintaista.** Kestävästä kulutusvalinnoista tulee tehdä kuluttajille houkuttelevia ja helppoja, jopa ensisijaisia. Tällöin ruoan hintatasolla on huomattava merkitys. Eurooppalaisten kuluttajajärjestöjen teettämän selvityksen perusteella korkea hinta on yksi suurimmista esteistä kestävämpien ruokavalintojen tiellä.¹

Toinen tunnistettu este kuluttajien kannalta on tiedon puute. Tämän vuoksi on tärkeää, että strategiassa on määritelty toimenpiteitä, joilla kuluttajien mahdollisuuksia saada tietoa elintarvikkeiden alkuperästä, ravintosisällöstä ja ympäristövaikutuksista tulee parantaa. Suomen kannat valtioneuvoston selvityksessä tältä osin on kannatettavia sekä linjassa Marinin hallitusohjelman kanssa. Etenkin selkeillä ja yhdenmukaisilla pakkausmerkinnöillä voidaan parantaa kuluttajien tietoisuutta. Tietoisuuden lisääminen ei kuitenkaan yksinään auta, mikäli kestävien tuotteiden saatavuudessa on ongelmia tai hintataso on liian korkea.

E erityistä huomiota tulee kiinnittää ympäristövaikutuksia koskevien väittämien oikeellisuuteen ja Kuluttajaliitto kannattaakin lämpimästi ympäristövaikutusten laskennassa käytettävien menetelmien yhtenäistämistä ja läpinäkyvyyden lisäämistä.

Tuotteiden markkinoinnin vastuullisuuteen tulisi kiinnittää vielä huomiota. Harhaanjohtavien ympäristö- tai terveellisyysväittämien käyttämisen tulisi olla yksiselitteisesti kiellettyä. Ravintosisältöprofiilien tulee olla

¹ BEUC selvitys "One bite at a time – consumers and the transition to sustainable food", 2020

riittävän selkeitä ja helppolukuisia sekä helposti havaittavia kuluttajille, jotta niillä voidaan ohjata kuluttajien valintoja.

Ruokahävikistä suuri osa syntyy kotitalouksissa. Hävikin syntyyn on monia syitä, joihin kuluttajien on yksin vaikea puuttua (pakkauskoot, päiväysmerkinnät, pakkaustapa jne.) Ruokahävikin ehkäisemisessä tarvitsemme laajaa ja pitkäjänteistä yhteistyötä ruokajärjestelmän toimijoiden sekä kolmannen sektorin välillä niin kotimaassa kuin EU-tasolla.

Helsingissä 8.9.2020

Tiina Vyyryläinen
tiiminvetäjä, OTK
vaikuttamistyön ja neuvonnan tiimi